

Důvody:

Právní poměry soukromého práva lze, pokud zákon sám neurčuje pro ně řízení mimosporné, uplatňovati podle výslovného ustanovení § 1 cís. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. toliko pořadem práva. Pro spory mezi manžely o výživné není výjimky z pravidla toho, ať jde o důvod nároku na výživné, neb o výši výživného; není zákonného ustanovení, jež by věci ty prikazovalo soudnictví mimospornému. Rovněž není důvodu, nárok manželčin na výživné, nebo nárok toho neb onoho z manželů na zvýšení neb snížení výživného, již placeného, chrániti z moci úřední. Soud rekursní tedy právem vyslovil, že o nároku manžela na snížení výživného, jež soudním smírem byl se zavázal platiti své manželce, nelze rozhodovati v řízení mimosporném, pročež napadené usnesení v tomto vyhovuje zákonu. Okolnost, že nárok manželky stěžovatelovy byl co do důvodu svého upraven soudním smírem uzavřeným oběma manžely, za účelem soudního povolení dobrovolného rozvodu jejich manželství, nemění na tom ničeho, neboť, nehledě k tomu, že smír onen byl uzavřen v řízení sporném, zahájeném o žalobě manželky na manžela o rozvod manželství od stolu a lže, — domáhal se manžel změny smíru, pokud jde o výši výživného, a žádá snížení výživného, smírem umluveného, s kterýmžto snížením manželka jeho nesouhlasí; tím stal se nárok jeho vůči manželce na snížení výživného sporným a dlužno tedy domáhati se ho žalobou, ač spočívá na nesporném základě, že nárok manželčin vůči manželovi na výživné jest svým důvodem po právu. Stěžovatel projevuje mínění, že může svůj nárok proti manželce uplatňovati v řízení mimosporném, poněvadž, jak uvádí, jde o pouhou úpravu výše výživného, umluveného soudním smírem v roce 1921. Tomuto mínění nelze již proto přisvědčiti, poněvadž podle spisů nejde o úpravu výživného pro manželku stěžovatelovu v tom smyslu, že by oba manželé byli žádali souhlasně za tuto úpravu, nýbrž poněvadž jde o soudní rozhodnutí o jednostranném návrhu manžela na snížení výživného, stranami právoplatně umluveného, tedy na změnu dotyčné úmluvy v neprospěch manželky stěžovatelovy. Obdoby ustanovení § 16 první novely k obč. zák. nelze zde užíti, poněvadž není zde případu podobného ve smyslu § 7 obč. zák., nýbrž jde o případy podstatně rozdílné; onen § 16 totiž týká se výměry nároků nemanželských nezletilých dětí proti otci a nařizuje určení jich v řízení mimosporném vzhledem na zvláštní ochranu zákona, již podle § 21 obč. zák. nezletilé děti požívají; tato ochrana nepřisluší zletilé a svéprávné manželce vůči manželovi. Naproti tomu lze poukázati na § 19 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., dle něhož, byla-li vyslovena rozluka manželství, může každý z rozloučených manželů, jestliže byli dřív upravili své majetkové poměry smlouvou, žádati za nové spořádání těchto poměrů pořadem práva, nikoli tedy v řízení mimosporném.

Čís. 1827.

Vklad práva pachtovního nečiní nárok propachtovatele na placení činže pohledávkou knihovni. Dlužno proto exekuci na tuto pohledávku vésti podle §§ 294 a násl. ex. ř. a přednost exekučních zástavních práv posuzovati podle § 300, odstavec druhý, ex. ř.

(Rozh. ze dne 12. září 1922, R I 968/22.)

V exekuční věci firmy Josef R. proti Josefině F-ové byla povolena exekuce zabavením pohledávky, jež příslušela dlužnici z důvodu nájemní činže proti manželům Aloisu a Růženě V-ovým, platební zákaz doručen byl poddlužníkům dne 16. května 1921, načež byla přikázána pohledávka vymáhajícímu věřiteli k vybrání. V exekuční věci banky A. proti téže dlužnici byla zabavena pohledávka, jež jí příslušela proti týmž manželům Aloisu a Růženě V-ovým ze smlouvy pachtovní a zároveň byla vymáhající strana zmocněna, by uplatnila proti poddlužníkům všechna práva ze smlouvy pachtovní. Platební zákaz doručen byl poddlužníkům dne 18. května 1921. Pachtovní právo poddlužníků bylo vtčeno v knize pozemkové. Když poddlužníci složili pachtovné na soudě, poukázal je p r v ý s o u d bance A. D ů v o d y: Pachtovní práva dle § 9 kn. zák. jsou právy věcnými, jsou-li zapsána v knihy veřejné (§ 1095 obč. zák.). Jest zajisté správným, že práva pachtovní obmezují dispozice dlužnice v tomto případě nebyla to jen práva na braní pachtovného, dlužnici příslušející, dlužnici určitá práva a požitky, zejména pachtovné. Avšak v tomto případě nebyla to jen práva na braní pachtovného, dlužnici příslušející, nýbrž práva jiná, smlouvou ze dne 26. dubna 1921 stanovená. Práva pachtovní pro poddlužníky vložena byla do knih 28. dubna 1921 tedy v době dávno před tím, než vymáhající věřitelka firma R. podala návrh na zabavení pohledávky z pachtovní činže, který došel soudu povolujícímu dne 11. května 1921 a bylo možno vésti exekuci pouze obdobně jako na reální břemeno. V takovém případě není směřodatným den doručení poddlužníkům, nýbrž den podání návrhu (§ 320 ex. ř., § 29 všeob. zák. kn.). Exekuce vedená bankou A, přirozeně, ježto práva pachtovní zabavována nebyla a býti nemohla, nýbrž jen ta práva, která dlužnici ze smlouvy pachtovní příslušela, nemohla býti než exekucí dle § 331 ex. ř.; zmocnění této vymáhající strany dlužno považovati jako způsob zpeněžení zabavených práv dle § 333 ex. ř. I když nastalo přikázání pohledávky 50.000 K firmě Josef R., nemůže to býti na újmu právu silnějším, jaké má druhá vymáhající věřitelka to jest banka A. a poněvadž nebyla to pohledávka ani platná, ani splatná, kterouž firma R. zabavila, ježto pachtovné, které závislé jest na splnění strany druhé, — za pohledávku takovou považovati nelze, — rozhodl soud dle § 304, 314 ex. ř., když ani jeden z věřitelů jistoty nenabídl, poněvadž jde zde omylem vlastně o dvojí přikázání jednoho a téhož nároku. R e k u r s n í s o u d poukázal složený peněz firmě Josefu R. D ů v o d y: Soud rekursní nesrovnává se s názorem prvního soudu, že pro pořadí věřitelů, kteří na částku 6940 Kč 90 h, složenou poddlužníky činí sobě nárok, směřodatným jest den podání návrhu dle § 320 ex. ř. a 29. kn. zák. Jest ovšem pravda, že pachtovní smlouva ze dne 26. dubna 1921, uzavřená mezi Josefinou F-ovou jako propachující a poddlužníky manželi Aloisem a Růženou V-ovými jako pachtýři, byla ze dne 26. dubna 1921, uzavřená mezi Josefinou F-ovou jako propachtující. Tím však nepovstala pro dlužnici Josefinu F-ovou ještě žádná knihovní pohledávka, jak správně stěžovatelka vytýká, neboť pachtovní smlouva zapsána byla na listu C jako břemeno a nikoliv jako právo Josefiny F-ové. Důsledek toho jest, že Josefina F-ová vtčlením pachtovní smlouvy nenabyla proti poddlužníkům práv knihovních a nárok její na placení pachtovného není proto pohledávkou knihovní, nýbrž peněžitou pohledávkou neknihovní. Dle toho bylo také pořadí mezi věřitelkou, firmou

Josef R. a bankou A. posuzovati tak, jak ustanovuje § 300, odstavec druhý ex. ř. a poněvadž, jak nesporně, usnesení, exekuci povolující a obsahující zákaz poddlužníkem, pokud jde o firmu Josef R., doručeno bylo dne 16. května 1921, kdežto usnesení exekuci povolující pro pohledávku banky A. poddlužníkem doručeno bylo teprve dne 18. května 1921, přísluší přednost věřitelce firmě Josef R., a nikoliv bance A.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Usnesení soudu rekursního je správné a vyhovuje plně věci i zákonu, pročež se stěžovatelka poukazuje na správné důvody usnesení toho, k nimž, hledíc na obsah stížnosti, se dodává pouze toto: Nemá pro věc významu, že dlužnice Josefa F-ová jest ohledně jedné polovice nemovitostí pouhou fiduciářkou, a zcela mylným jest názor stěžovatelky o právních účincích exekuce, kterou provedla proti dlužnici zabavením práv, příslušejících jí proti pachtýřům z pachtovní smlouvy, knihovní poznámkou, že práva pachtovní, takto vtělená, byla zabavena ve prospěch její vykonatelné pohledávky a že tím stěžovatelka nabyla práva zástavního na tomto nároku pro svou vykonatelnou pohledávku. Exekucí touto nebyl zabaven nárok dlužnice oproti pachtýřům na placení pachtovní činže pořadem, který exekuční řád předepisuje pro exekuci na pohledávky knihovní. Vtělené právo pachtovní jest právem pachtýře a knihovní zápis tohoto práva měl jediné ten účel, aby právo to stalo se účinným i proti nástupci původního propachtovatele v držbě propachtované nemovitosti (§ 1095 obč. zák. a 19 knih., řádu). Knihovní vklad práva pachtovního slouží tedy jediné ku zvěcnění a zajištění práv pachtýře proti propachtovateli, pokud se týče jeho nástupců, a důsledkem toho zapisuje se na propachtované nemovitosti jako břemeno na listu závad ve prospěch pachtýře jakožto jeho knihovní právo. Nárok propachtovatele proti pachtýři na placení pachtovní činže nemá však s tímto knihovním vkladem práv pachtovních nic společného a vklad pachtovního práva jakožto práva pachtýře nečiní onen nárok propachtovatele pohledávkou knihovní; nárok tento, jakožto pohledávka neknihovní může tedy postižen býti exekucí jediné dle § 294 a násl. ex. ř. a jest směrodatným pro přednost nabytých zástavních práv jediné předpis § 300 odstavec druhý ex. ř. Názor stěžovatelky, že nárok ten platně zabavila jakožto pohledávku knihovní dle předpisů § 320 a násl. ex. ř. po rozumu § 320 odstavec třetí ex. ř. a § 29 knih. zák. jest zřejmě mylným. V tomto případě jde pouze o to, zda přísluší přednost na uspokojení z pachtovní činže, poddlužníky k soudu složené (§ 307 ex. ř.) firmě Josef R. či stěžovatelce a jenom tato otázka jest předmětem rozhodování o podaných stížnostech. Vzhledem k tomu netřeba se obíratí další výtkou stěžovatelky, vztahující se k tomu, zda pro vybrání dalšího doplatku pachtovní činže bylo nebo jest zřídití opatrovníka ve smyslu § 314 ex. ř.

Čís. 1828.

Příslušnost živnostenských soudů není opodstatněna, jde-li o nárok, jež uplatňuje osoba, účastna vedení závodu.